

Apie idėjas, kurias verta realizuoti, ir žmones, kurie yra bendraminėio ir bendrąpygių nelaisvėje

DANUTĖ MUKIENĖ
NUOTRAUKOS AUTORES

„Eduardo Andrė kultūros paveldas Lietuvoje – keturi parkai Tiðkevių giminės dvarų sodybose Lentvaryje, Palangoje, Uþutrakyje ir Trakų Vokėje dėl išsaugotų pirminių stiliaus ir plano bruoþų nuolat sulaukia šalies ir tarptautinių institucijų ir ekspertų dėmesio. Tai skaitina tarptautinių tyrimų ir publikacijų buma, kuria palankià prestiþo ir kultūros aurà, pirmiausia Palangos Botanikos (Birytės) parke, kiek maþiau ir likusiuose parkuose. Trijuose E. F. Andrė kurtuose parkuose prie Vilniaus glūdi didelis kultūros, rekreacijos ir verslo potencialas, kuris, tinkamai sprendþiant ansamblių regeneravimo, restauravimo ir pritaikymo pagal nūdienos poreikius klausimus, gali tapti išskirtiniais kultūros paveldo ir tarptautinio turizmo objektais“.

Steponas ir Vaiva Deveikiai

IDĖJA ATKURTI GRAÞIAUSIUS LIETUVOS PARKUS

Kiekviena kultūros idėja turi autorį, bet kad ji būtų realizuota, reikia žmonių, kurie tos idėjos ir bendraminėio nelaisvėje atsidurtų. Tai kiek interpretuota prieš keletą metų viename bendraminėio būryje iðgirsta profesorės literatūrologės Viktorijos Daujotytės pasakyta mintis. Tąsyk ji kalbėjo apie tai, kodėl vis grąpta ir grąpta prie darbų, susijusių su þemaiðiais... taigi, ateina laikas, kai žmogus, būdamas sąþiningas ir doras, patenka á bendraminėio ir bendrąpygių nelaisvę.

Mąstau apie tai, galvodama apie idėjas, kurias būtina realizuoti, jei norime, kad Lietuva gyvuotų, kad ja galėtume didþiuotis ir dþiaugtis, kad eia

Uþutrakio parko fragmentas. 2011 m.

prieš dešimtmečius, dešimtmečius sukurtas grožis būtų išsaugotas.

Viena iš tokių idėjų – išsaugoti, atkurti, naujam gyvenimui prikelti visus iškilaus prancūzų kraštovaizdžio specialisto, parko kūrėjo iš Eduardo Fransua André (Édouard François André, 1840–1911) sukurtus parkus Lietuvoje...

Paskutiniaisiais metais vis daugiau turime galimybių paskaityti ir išgirsti apie duos parkus. Ir ne tik dėl to, kad tam yra oficiali proga – 2011 metais minime 100 metų sukaktą nuo šio iškilaus prancūzų architekto, pasaulyje garsaus parko kūrėjo, augalų tyrinėtojo mirties.

To kalbėjimo ir girdėjimo pagrindinė priežastis yra grožis, kurį šis žmogus kūrė, ir žmonės, kurie tą grožį vertina bei prisimena bei puoselėja kūrėjo atminimui. Dar turime Palangą. Būtent čia yra vienas iš gražiausių ir geriausiai tvarkomų parkų Lietuvoje, o jo autorius – E. F. André. Šiam didžiausiam, daugiausiai poilsiautojų kasmet sutraukiančiam Lietuvos kurortui šis parkas – lyg didmiestyje gyvenančiam žmogui gryno, švaraus oro gūsis.

Nebuvo metų, kai palangiškiai savo parko nebūtų tvarkę ir prižiūrėję. Būta laikotarpio, kai jame atsirasdavo naujų, laikinų statinių, kai dalis parko būdavo naudojama ne pagal pirmą jo paskirtą, kai jo šeimininkais tapdavo kariškiai, tačiau niekas ir niekada po to, kai parkas buvo suformuotas, čia nekirto medžių kuruvi, namų statybai ir kt. Rašau tai ir net diuipuliškai bėga per kūną, kai pradėdau šivaizduoti, kad tai galėjo atsitikti. O juk galėjo. Taip nutiko E. F. André suformuotame Potulice parke, kuris yra Šiaurės vakarinėje Lenkijos dalyje.

(Nukelta iš 4 p.)

dešinėje – Ubutrakio parko fragmentas. 2011 m.

Palangos parko didysis parteris nuo rūmų terasos. 2011 m.

DEŠIMTMEČIO DEŠIMTMEČIAI ■ 2011/9